

bilo mogoče v romanskem slogu novo cerkev postaviti. Naše stavišče je prav lepo že imenoval dvorni stavbeni mojster Jožef Schmalzhofner, potem lani naš mil. knez-škof in tudi naš vč. g. patron. Ravno tako se je izustil 25. junija t. l. vč. g. dež. konservator in zadnjič še 5. t. m. g. stavbeni mojster Vinc. Grein, ki je pripravljen stavbo prevzeti. Pa k stavbi se potrebuje dovoljenje in sicer ima prvo besedo domača Oplotniška občina. Tam pa sedijo v zboru mogočni gospodje in modri možje, kakor: župan Fr. Kunej, fužinar Fr. Jonke, Jože Kos, nadučitelj Namreč in dr., s katerimi ni dobro slovenskih črešenj zobati, posebno če jih je katoliško solnce obsevalo. (Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so podelili praškemu nadškofu, kardinalu Schönbornu, red sv. Štefana. — God presvetle cesarice se je po vsem cesarstvu dostojno praznoval. — Gosposka zbornica je načrt postavbe o prodaji na obroke izročila odseku. Gospoda neče obsoditi raznih sleparij, zlasti židovskih; istotako bode težko kaj iz postavnega načrta o razprodajah, o katerem zdaj razpravlja poslanska zbornica.

Češko. Na shod staročeške stranke je prišlo 268 zaupnih mož. Rieger je prerokoval mladočeški stranki žalostno bodočnost, izrekel se je zoper splošno volilno pravico, zoper koalicijo, zoper omladinsko stranko ter javil, da se staročeška stranka prihodnje leto hoče udeležiti deželnozborskih volitev.

Štajarsko. Pri dopolnilni deželnozborski volitvi za skupščino Frohnleiten-Uebelbach je bil izvoljen liberallec Feyrer; iz velikega posestva pa liberalni Kodolitsch za deželnega poslanca, za državnega poslanca pa znani liberalni baron Moscon. Konservativci se nobene volitve niso udeležili.

Koroško. Nemški zagrizenci so kar s kamenjem začeli razširjati kulturo. Tako je nepoznan nemčurček vrgel kamen v hišo, kjer je bil javni shod v Štebnju pri Maloščah; zadnji ponedeljek pa je v Spodnjem Dravogradu sodrga pobila okna gospodu proštu. — Kmetijska družba bolj skrbi za ponemčevanje, kakor pa za povzdigo gospodarstva, sicer ne bi svojega nemškega tajnika pošiljala med Slovence.

Kranjsko. Shod zaupnih mož v Ljubljani bode 29. nov. Kdor se bode udeležil tega shoda, bode ljubav skazal le narodno-napredni stranki. — Dvorni svetovalec Šuklje se je te dni pogovarjal z nekaterimi somišljeniki v Metliki, Ribnici in na Krškem. Naznanil jim je, da bode sredi decembra odložil državno poslanstvo, in je priporočal sodnika Višnikarja za naslednika. — Železnica Ljubljana-Kamnik bode se bržčas podržavila.

Primorsko. Nadaljevalna obrtna šola v Gorici se je odprla zadnji torek. Kdaj pa mi slov. Štajarci dobimo tako šolo? — Dne 18. t. m. došel je v Gorico grof Alfred Coronini in 200 Slovencev ga je navdušeno pozdravilo na kolodvoru. Njegovega brata grofa Franca Coroninija bodo pa slov. poslanci v deželnem zboru drugače pozdravili! — Tržaška odvetniška zbornica se je v soboto z 71 glasovi zoper 7 slovenskih izrekla zoper jezikovno ravnopravnost.

Ogersko. Na katoliški shod v Stolnem Belem gradu prišlo je zadnje nedeljo 15.000 katoličanov. Shod je bil velikansk. Važna je zlasti prošnja do svetlega vladarja, naj ne potrdijo postavbe o civilnem zakonu. — Te dni je dospel mladi Košut v Debrecin. Ko je nekdo

na shodu napil svetlemu cesarju, svirala se je neka puntarska pesem. Tudi so zborovalci telegrafirali laskemu kralju kot prijatelju madjarske neodvisnosti. Kako dolgo še bodo madjarski prenapetneži zlorabljali potrpežljivost višjih krogov?!

Vunanje države.

Rim. Dne 8. t. m. so sv. oče dokončali posvetovanja gledé na zedinjenje razkolnikov s sv. katoliško cerkvijo. Prosimo, zlasti udje bratovščine sv. Cirila in Metoda, da bode papeževo prizadevanje uspešno!

Italijansko. Na spodnjem Italijanskem, posebno v Siciliji in Kalabriji, bil je te dni hud potres, ki je naredil veliko skode. V Messini se je podrli gornji del morskega svetilnika in razpokalo več hiš. V Reggio je tudi poškodovanih več hiš. V Raguari je bilo 6 oseb ubitih.

Belgijsko. V poslanski zbornici je ministerski predsednik Burlet predložil več postavnih načrtov o socialnih in koristnih zadevah. Poslanci katoliški bodo brezdvomno pokazali, da znajo človeštvu koristiti.

Nemško. Prusko ministerstvo je zopet sestavljeno. Pravosodni minister je postal Schönstett, sicer katoličan, pa samo po imenu. — Nemški socialisti so se ločili v dve stranki, ker se severnonemškim socialistom južnonemški zdijo prekrotki.

Rusko. Dne 19. novembra opoldne je bil v Petrogradu slovesno pokopan car Aleksander III. in sicer v Peter Pavelski trdnjavi. Navzoči so bili vsi ruski višji dostojanstveniki, trije kralji in odposlanci vseh evropskih držav, iz Azije in Amerike. Pogreb je pokazal, kako presrečno je rusko ljudstvo ljubilo svojega carja. Poroka mladega carja bode pa prihodnji ponedeljek.

Bolgarsko. Dne 19. t. m. je v sobranju predsednik opomnil, da je ta dan pogreb ruskega carja Aleksandra, in prosi zbornico, naj se v njenem imenu položi zlat venec na carjev grob, zborovanje pa naj za ta dan preneha. Predlog je bil vsprejet.

Azija. V armenskem mestu Monch so se prebivalci uprli zoper krivična turška oblastva. Ko so prišli vojaki, udali so se uporniki takoj in odložili orožje. Komaj pa se je to zgodilo, ukazal je turški guverner streljati na ljudstvo. Turški vojaki so postrelili in poklali nad tri tisoč oseb, večinoma katoličanov. Res, Turek in volk svoje nravi ne moreta zatajiti.

Brazilijsko. Novi predsednik republike, Moraes, je nastopil svojo službo dne 15. nov. Admiral da Gama pa je v svet razglasil, da ustajniki novega predsednika nikako nečejo priznati, da ima da Gama 7000 vojakov na meji in bode v par tednih zopet začel vojsko z vladnimi vojniki.

Za poduk in kratek čas.

Kako je Lukovnjakov Tomaž kolero vozil.

Zapisal Žitomir.

Kdo je Lukovnjakov Tomaž? Poštni hlapec je pri gosp. poštarju Lukovnjaku. Ko je Tomaž to službo nastopil, rekali so nekateri, da ne bode dolgo služil, ker ni posebno bistre glavičice. No, do zdaj je svoj posel zvesto opravljal in ga tudi bode. To pa nič ne dé, ako se mu kaj neljubega prigodi, kakor n. pr. tistokrat, ko je kolero vozil. Le poslušajte, kako se je to zgodilo!

I.

Bilo je poleti nekega popoldne. Tomaž se je že s pošto pripeljal iz mesta in je popravljal za kozolcem v senci košate hruške konjsko opravo. Delo mu ni šlo nič prav izpod rok, kakor da bi bil neroden. Zaradi

tega se je jezil in včasih je pokazal svojo jezo celo z nevoljnimi mrmranjem. Ko se je tako mučil, nagovori ga naenkrat nekdo za hrbtom:

»Se ti je potrgalo?« — Tomaž se zgane ter obrne in hudo pogleda nepričakovane prišleca. Ni mu bilo po volji, da ga sedaj moti pri delu, katero mu je itak že samo delalo dovolj preglavice ter zahtevalo vse njegove duševne moči. In še tako nenadoma je došel! Niti slišal ni, da kdo prihaja proti njemu. In kaj mislite, kdo je bil? Tomaž je spoznal v njem jednega izmed ciganov, ki so se isti čas vzdržavali v naših gozdih. Videl ga je že enkrat neke in dobro si ga je zapomnil zaradi njegovega zagorelega obraza, zaradi svetlih oči, negotovega pogleda in precej zanemarjene obleke. Ciganov Tomaž ni mogel trpeti za celi svet ne, kajti slišal je od njih že brezštevilno različnih hudobij, in zato je postal še sedaj bolj hud in nevoljen. Kaj bi neki rad z menoj? Gotovo bo kaj zahteval, in če mu ne bom dal, no, pa si bo vzel po noči. Saj ima sedaj priložnost, da si malo ogleda naše stvari. Toda ne smem mu dati dolgo priložnosti, misli si Tomaž, pokazal mu bom pot, koder je prišel; nagnal ga bom. Pri tem se spomni, da ga je cigan nekaj vprašal, a Tomaž je že vprašanje pozabil. Nezadovoljen se zareži torej sedaj nad njim:

»Kaj bi rad?« — »Vprašal sem, kako se ti je potrgalo?« odreže se mu cigan nemudoma. Tomaž zmaje z glavo, kakor da bi ne verjel, da se je prej res tako glasilo vprašanje. A vendar mu odgovori polagoma, obrnivši se z delom proti ciganu: »Prašili smo in se nam je potrgalo.« — »Hudo oranje, ker je taka suša; lahko se potrga«, meni cigan. »Suša je, suša; Bog daj dežja!« Sedaj nastane molk za nekoliko časa; cigan je čakal, da bi ga Tomaž kaj vprašal; a ta je skrbno nadaljeval svoje delo in še cigana pogledal ni. Zraven pa je tuhtal, kako bi se ciganskega nepridiprava kmalu znebil. Nazadnje se je odločil, da ne usliši nobene prošnje ciganeve in da bo ga s trpkimi besedami odpravil. A v tem že izpregovori cigan:

»Ali imate morda kaj takega, da bi bilo potrebno popravila? Kovač sem in rad bi si nekaj prislužil.« — Tomaž vzdigne svojo glavo in zasmehljivo pogleda cigana, kakor da bi se čudil njegovi predrznosti. Češ, cigan si in še vendar misliš, da bo ti kdo kaj zaupal. Odgovoril mu ni ničesar, temveč z nasmehom na svojih ustih nagnil se je zopet k delu. Cigan je videl prezirljiv izraz na Tomaževem obrazu in ni mu bil všeč. Vendar še se osrči ter nadaljuje:

»Morda je že črtalo pri plugu preveč porabljeno, ali pa plat ni več dobro uravnana? Dajte mi, dobro bom naredil, kar mi boste izročili!« — »Ne dam, tebi ne dam ničesar«, odvrne odločno Tomaž. Spomnil se je, kar je prej sam pri sebi sklenil, kako namreč misli odpraviti cigana. Ta pa se ne dá odpraviti in še nadaljuje: »Kaj pa pri brani, so-li vsi zobje na njej? In sekire, motike, so-li cele?« — »Tebe nič ne briga« odgovori Tomaž. »In v kuhinji, ali nimate nič potrtega, in pri...« — »Tiho bodi in spravi se nekam!« poseže sedaj Tomaž z vso resnostjo in junaštvom in mu ne dá izgovoriti zadnjega vprašanja.

»Kaj pa ti je?« čudi se mu cigan, ki ni vedel, ali bi še se smejal jeznemu Tomažu, ali pa bi se že jezil z njim. »Glej, da odideš, ker ničesar ne dobiš!« odgovori Tomaž. »Zakaj ne dobim?« »Ker si cigan!« — »Pa kovač tudi!« zatrdi cigan, sedaj že ježno in precej glasno. »Pa tat tudi!« dodane Tomaž istotako glasno in vznemirjeno. Ta beseda je cigana vzbudila, in jeza je v njem prikipela do vrha. »Gad te piči, kaj praviš?« sikne razjarjen nad Tomažem. Tomaž pa je odložil delo, vzravnaval se in odgovoril s škodoželjnim posmeškom, sicer pa navidezno popolnoma miren:

»Da, cigani kradete!« — »Se enkrat povej!« reče cigan, vzdigne roko in stopi za jeden korak bliže proti Tomažu. Tomaž je že mislil odskočiti, kajti tega si prej ni mislil, da bi se cigan morda upal nadnj.

(Dalje prih.)

Smešnica. Mati in oče kregata Marico zaradi slabega spričevala, ki ga je prinesla iz šole: »Ali te ni sram, da imaš tako slabo spričevalo? Glej, Nožarjeva Jelica hodi še le pol leta v šolo, pa ima v spričevalu vse »prav dobro«. — »He«, odreže se Marica, »lahko dobi dobro spričevalo Nožarjeva, kako ima pa tudi učene stariše!«

Razne stvari.

(Milostlj. knezoškofo) so se preteklo nedeljo popoldne odpeljali na Dunaj, kjer imajo avstrijski škofje posvetovanja.

(Železnica na žico v Gradcu.) One dni so bile prve poskušnje z železnico na žico, ki vodi v Gradcu iz mesta na grad. Poskušnje so se dobro obnesle, da se železnica izroči te dni javnemu prometu.

(Bralno in kmetijsko društvo) v Grižah pri Celju je imelo zadnjo nedeljo popoldne prvi občni zbor v prostorih g. Piklove hiše. Bil je govor o ameriškem trsovju in prosta zabava.

(Pega v Savinjski dolini) se mora v narodnem oziru imenovati občina Sv. Peter ob Savinji. Nedavno so bile tam občinske volitve in je zopet zmagala stranka po sili Nemea Jožefa Lenka.

(Mariborska čitalnica) je zadnjo nedeljo večer priredila svojim udom lepo veselico z gledališko igro: Bob iz Kranja in s tamburanjem ter petjem. Upamo, da bode v kratkem veselica v korist podružnice sv. Cirila in Metoda.

(Mestni zastop.) Z jutrašnjim dnevom dovršijo se volitve v mestni zastop v Mariboru. Lice mu ostane staro — liberalno; da-si je nekaj novih mož »skobacalo« na vrh, vendar bode tudi naprej staro gospodarstvo t. j. naprej v dolge. Slov. volilci niso tega krivi.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Šaleško dolino) v Šostanju ima svoj redni letni zbor v nedeljo, 25. nov. t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih čitalnice Šostanske s sledečim vsporedom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 3. Volitev novega predsedništva. 4. Vpisovanje novih udov. 5. Razni predlogi.

(Novi officium defunctorum.) Izšel je ravnokar ter se dobiva v Mariboru v kn. šk. pisarni novi »officium defunctorum« ali obred pri pogrebu mrličev, kakor je v lavantinski škofiji v navadi. Knjiga je separaten odtis iz lavantinskega rituala, kateri se sedaj tiska. Cena v platno vezani knjigi, ki obsega 68 strani, je 1 gld. 10 kr. Poštnemu naročilu naj se doda 5 kr. za poštnino. Želeti bi bilo, da bi si ta oficij naročili tudi gg. orgljavači.

(Zbor) ima prihodnjo nedeljo, 25. nov. slovenjegraško kat. polit. društvo v Šmartnu tik Slovenjgradca. Govoril bo pri tem shodu obče znani mladi govornik č. g. Jožef Rozman, kaplan iz Spodnjega Dravograda. Zborovanje bo v prostorih gostilnice »pri Kaču« v Šmartnu in se začne ob treh popoldne. K obilni udeležbi vabi.

(Dijaška kuhinja v Ptuj) ima v nedeljo, 25. nov. t. l. ob 11. uri dopoldne, slučajno zavoljo premalga števila udeležencev tisti dan ob 5. uri popoldne, svoje glavno zborovanje v »Narodnem domu«.